Informatizacija zdravstvene dokumentacije u učeničkom domu

Subotić, Slobodanka

Master's thesis / Diplomski rad

2016

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, School of Medicine / Sveučilište u Zagrebu, Medicinski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:105:087396

Rights / Prava: In copyright / Zaštićeno autorskim pravom.

Download date / Datum preuzimanja: **2024-03-29**

Repository / Repozitorij:

Dr Med - University of Zagreb School of Medicine Digital Repository

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
MEDICINSKI FAKULTET
SVEUČILIŠNI DIPLOMSKI STUDIJ SESTRINSTVA

Slobodanka Subotić

Informatizacija zdravstvene dokumentacije u učeničkom domu

DIPLOMSKI RAD

Zagreb, 2016.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
MEDICINSKI FAKULTET
SVEUČILIŠNI DIPLOMSKI STUDIJ SESTRINSTVA

Slobodanka Subotić

Informatizacija zdravstvene dokumentacije u učeničkom domu

DIPLOMSKI RAD

Zagreb, 2016.

Ovaj diplomski rad izrađen je u Katedri za medicinsku statistiku, epidemiologiju i medicinsku informatiku Škole narodnog zdravlja „Andrija Štampar“ Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu pod vodstvom prof.dr.sc. Jadranke Božikov ipredan na ocjenu u akademskoj godini 2015./2016.

SADRŽAJ

SAŽETAK IV

SUMMARY V

1. UVOD 1

2. UČENIČKI DOM 3

2.1. Standardi i normativi za izgradnju i opremenje učeničkog doma 3
2.2. Odgojni sadržaji u učeničkom domu 5
2.3. Dokmentacija u učeničkom domu 5
3. Zdravstvena zaštita učenika u učeničkom domu 9

3.1. Zdravstveno-higijensko, rekreativno i ekološko područje 9
3.2. Zdravstveni voditelj u učeničkom domu 10
3.3. Plan i program rada zdravstvenog voditelja 10
3.4. Dokumentacija zdravstvenog voditelja u učeničkom domu 12
4. Elektronički zapis o učenku 15

4.1. Opis elektroničkog zdravstvenog zapisa o učeniku 15
4.2. Atributi i entiteti elektroničkog zapisa o učeniku 16
4.3. Zaštita podataka 17
5. RASPRAVA 19

6. ZAKLJUČCI 22

7. LITERATURA 23

8. ŽIVOTOPIS 24

9. ZAHVALA 25

PRILOZI 26

Prilog 1. Upitnik za upis učenika u učenički dom 26
Prilog 2. Dokumentacija zdravstvenog voditelja 30

SAŽETAK

Informatizacija zdravstvene dokumentacije u učeničkom domu

Slobodanka Subotić

Svaki učenički dom ima zdravstvenog voditelja s minimalno višom stručnom spremom,koji sudjeluje u realizaciji zdravstveno -odgojnog sadržaja s ciljem čuvanja i unapređivanja zdravlja učenika tijekom boravka u domu.Rad zdravstvenog voditelja u učeničkome domu javnosti je manje poznat, temelji se na prevenciji oboljenja,zdravstvenoj njezi i edukaciji učenika. Dolaskom učenika u dom, zdravstveni voditelj preuzima brigu o zdravstvenom stanju učenika, preuzima ulogu i roditelja i odgajatelja. Prikupljanje podataka o zdravlju i bolesti osnova je za rad, no zakonom nije regulirana. Niz nelogičnosti koje se odnose na rad zdravstvenog voditelja u učeničkom domu, prvenstveno nanedefiniran Pravilnik o radu. Nadalje, nedostatak je i u nepostojanju adekvatne istandardizirane dokumentacije. Trenutno za svoj radzdravstveni voditelj koristi dio pedagoške dokumentacije o relizaciji odgojnog programa. Oblik takve dokumentacije nepotpun je i nedostatan. Provođenje aktivnosti koje su vezane za zdravstvenu zaštitu učenika jesu aktivnosti koje bi trebale biti u nadležnosti zdravstvenog sustava, a ne odgoja i obrazovanja.To u konačnici predstavlja najveću nelogičnost te su na tom području nužne promjene u sustavu nadležnosti.

Dokumentacija zdravstvenog voditelja u učeničkim domovima još uvijek se temelji isključivo na pisanim dokumentima, dnevnicima rada i evidencijama bolesnih učenika.

Ovim radom predlažem uvođenje elektronički adekvatne dokumentacije u svakodnevni sustav rada učeničkih domova. Tom dokumentacijom, kvaliteta rada zdravstvenog voditelja podignula bi se na znatno viši nivo te bi posao zdravstvenog voditelja bio jasnije definiran.

Cilj je diplomskog rada dati prijedlog dokumentacije entiteta i atributa koje bi trebao imati zdravstveni voditelj u učeničkom domu, kao prvi korak razvoja modela informacijskog sustava u učeničkom domu.

Ključne riječi: promocija zdravlja,osobni zdravstveni zapis,elektronički zdravstveni zapis

SUMMARY

Computerization of health records of adolescents in bording homes

Slobodanka Subotić

Each dormitory has a health carer with a minimum of a college degree, which participates in the implementation of health educational facilities with the aim of preserving and improving the health of students during their stay in the home. Duties of the health carer in a boarding school dormitory are based on disease prevention, health care and education of students. With the arrival of students in dormitory, health carer takes care of the students' health and takes on the role of parents and educators collection of data on health and disease, but his/her role is not well regulated by law. Functions and operation of a health carer in a boarding school are not well defined, primarily due to undefined rules. Furthermore, adequate and standardized documentation is lacking. Presently,health manager used part of the pedagogical documentation of the realization of educational programs. The form of such documentation is incomplete and insufficient. The implementation of activities related to health care for students are activities that should be the responsibility of the health care system, not education. It ultimately represents lack of definition and thus it is necessary to introduce changes in the system.

Documentation kept by the health carer in dormitories and boarding schools are still based on paper documents only, particularly diaries and work records of sick students.

This diploma work proposes the introduction of adequate electronic documentation in the routine work of health carer in school dormitories.Proposed documentation is seen as a tool quality improvement regarding work of health carer and by its introduction the duties of health carer would be much more clearly defined.

The aim is to give the graduate thesis proposal documentation entities and attributes that should have a health leader in the boarding school, as a first step in developing a model information system in a boarding school.

Keywords: health promotion, personal health record, electronic health record

1. UVOD

Zdravstveni voditelj u učeničkom domu provodi programe u odgojnim sadržajima čuvanja i unapređivanja zdravlja učenika. Cilj rada zdravstvenog voditelja je unapređivanje kvalitete zdravlja i razvijanje higijenskih navika kod učenika. Zdravstveno informiranje učenika je način poticanja učenika na brigu o vlastitom zdravlju, te mogćnost edukativnog djelovanja na učenike usljed ili loše stečenih navika ili samo usvajanje novih znanja. (Stilin.2005 str.46) Zdravstveni voditelj također utvrđuje potrebu za zdravstvenom njegom učenika, planira,organizira i provodi postupke vezane za zdravstvenu njegu učenika. Osim djelatnosti zdravstvene njege učenika, sudjeluje i u realizaciji odgojnog sadržaja vezanog za zdravstveno-higijensko,rekreativno i ekološko područje. Osnovna zadaća ovog područja je usvajanje higijenskih navika učenika. Prilikom upisa u učenički dom, roditelji i učenici popunjavaju upitnik o zdravstvenom stanju (prilog.1) iz kojeg zdravstveni voditelj prikuplja informacije vezane za zdravstveno stanje učenika, kako bi imao podlogu za planiranje zdravstveno-odgojnog rada s učenikom. Osim navedenimupitnikom, informacije o zdravstvenom stanju učenika, zdravstveni voditelj prikuplja iz svjedođbe obiteljskog liječnika,kojaje dio dokumentacije prilikom upisa učenika u dom. Prikupljnje podataka o zdravstvenom stanju učenika provodi se tijekom programa adaptacije učenika na domsku sredinu, prilikom individualnih i grupnih razgovora. Podaci koje zdravstveni voditelj koristi za planiranje aktivnosti vezane za zdravstveni odgoj učenika,dobiva iz zdravstvene ankete koje učenik popunjava početkom školske godine. Pitanja koja se nalaze u zdravstvenoj anketi,ispituju znanja i stavove o posljedicama rizičnih ponašanja vezanih uz konzumaciju alkohola,opojnih droga,duhana, u anketi se nalaze pitanja i o spolno odgovornom ponašanju kao i prehrambenim navikama.

Za svoj rad zdravstveni voditelj koristi priručnik o zdravstvenom odgju koji osigurava visoku kvalitetu ostvarivanja ciljeva zdravstvenog odgoja koji je izuzetno koristan jer je utemeljen na znanstvenim i stručnim spoznajama o ljudskom zdravlju i spolnosti jer promiču vrijednosti koje su primjerene i prihvatljive za demografski zajednicu i rad u školi,potičući kod učenika kritički stav,osobnu autonomiju,odgovorno ponašanje,toleranciju i poštivanje drugih (Priručnik o zdravstvenom odgoju, str.7-8)

Oblik dokumentacije u učeničkim domovima dio je pedagoške dokumentacije o izvršenoj djelatnosti zdravstvenog voditelja, te se sastoji od dnevnika rada i evidencija bolesnih učenika. Takav oblik dokumentacije nužno je zakonski regulirati te uskladiti norme,

standarde i namjenu te dokumentacije, uz obvezatno poštivanje pravilnika o dokumntacijivazanoj za provođenje zdravstvene njege (Pravilnik o sestrinskoj dokumentaciji u bolničkim zdravstvenim ustanovama. Narodne novine 79/11).

Potrebno je precizirati koje podatke zdravstveni voditelj smije u svome svakodnevnom radu koristiti. Za kvalitetnju realizaciju rada zdravstvenog voditelja u učeničkom domu, prijedlog je da se za rad zdravstvenog voditelja u učeničkom domu, adaptira diodokumentacije patronažne djelatnosti (prilog 2.)Što znači da je potrebno u dokumentaciju uvrstiti specifične podatke koje pomažu zdavstvenom voditelju kreiranje plana rada s učenikom, osobito učenika koji boluje od akutne ili kronične bolesti. S obizorm da je riječ o provođenju zdravstvene njege, nužno je provoditi postupke rada prema procesu zdravstvene njege.

Proces zdravstvene njege je sustavna, logična i racionalna osnova za utvrđivanje i rješavanje problema a odvija se kroz četiri osnovne faze a to su ;utvrđuvanje potreba za zdravstvenom njegom, planiranje zdravstvene njege, provođenje zdravstvene njege i evaluacija zdravstvene njege.(Fučkar,1995.str.36). Takav proces primjenjiv je za rad zdravstvenog voditelja jer je usmjeren na rješavanje problema vezanih za zdravstvenu njegu učenika koji boluju od kroničnih bolesti s obzirom da je potrebno praćenje na svakodnevnoj razini. Takav rad zahtjeva prikupljanje mnoštva podatakakoje zdravstveni voditelj mora evidentirati. Iz adaptirane dokumetacije patronažne službe prijedlog je i elektronički zdravstveni zapis o učeniku. Uz bržu dostupnost i organiziranost podataka o svakom učeniku smanjili bismo i fizičko gomilanje dokumenata. Elektronički zapis o učeniku također bi osim grupiranja,sažimanja i bolje organizacije podataka ,omogućio zdravstvenom voditelju bržu izradu izvješća o radu.

2.UČENIČKI DOM

Učenički domovi su srednjoškolske ustanove u kojima borave učenici za vrijeme svojeg školovanja,a uređeni su i ustrojeni da bi im olakšali učenje i uspješan završetak školovanja u novim sredinama, i to izvan obiteljskog ozračja.Osim primjerenog smještaja i prehrane, učenicima se tijekom boravka u učeničkom domu omogućuju razni interesni i posebni programi, čime se osigurava učenicima što kvalitetnije iskorištavanje slobodnog vremena.

Prema podacima Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta u Republici Hrvatskoj trenutno djeluje 58 učeničkih domova čiji je kapacitet 8539 mjesta. Učenički domovi su javne ustanove koje obavljaju djelatnost odgoja i obrazovanja, većinom su samostalne ustanove, petnaest ih je u sastavu srednjih škola, dva su vjerska, jedan za potrebe policije te jedan za potrebe vatrogasaca. Odgojno-obrazovni program u učeničkome domu potpora je i pomoć učeniku i roditelju u postizanju što kvalitetnijega ukupnog razvoja i obrazovanja učenika. Djelatnost učeničkog doma obavlja u dva različita organizacijska oblika; u domukao samostalnoj ustanovi i u domu koji je u sastavu srednje škole.Oranizacija života i rada u učeničkom domu, vidljiva je iz godišnjeg plana i programa ustanove u kojem su prikazani potrebni uvjeti za njegovo ostvarenje. Uvjeti koji osiguravaju prijem učenika u učenički dom jesu troškovi smještaja i prehrane, kao i normativi prostora i opreme za pedagoški rad i skupni život odgajanika. Prijem učenika u dom obavlja se temeljem javnog natječaja. Organizacija učeničkog doma neupitno je povezana i utemeljena organizacijom i ustrojstvom rada u srednjoj školi. Učenički dom nije jednak školi. On ima posebnu organizaciju i tehnologiju rada, koja se temelji na odgojnim skupinama, radu odgajatelja, odgajateljskog vijeća, različitim programima rada, kojima nije temelj nastavni sat, već odgojna situacija i njeno ostvarivanje (Rosić 2007).

Program ostvaruju nastavnici-odgajatelji te različiti stručnjaci kao što su pedagozi, psiholozi, zdravstveni radnici i drugi, koje po potrebi u svoj rad s učenicima uključuje učenički dom.

2.1. Standardi i normativi za izgradnju i opremenje učeničkog doma

Učenčki domovi grade se i opremaju prema standardima, izgradnja i opremanje prostora učenikih domova regulirana je posebnim propisima bitnima za rad i boravak u prostorima učeničkog doma (Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi).

Tablica 1. Pipis prostorija u učeničkom domu

Prostori stanovanja	Prostori za upravu	Gospodarski prostori	Ostali prostori
Soba učenika sa sanitarnim prostorom	Zbornica Soba odgajatelja	Kuhinja saspremištem Garderoba osoblja	ulaz s vjetrobranom
Soba za dnevni boravak i učenje	Soba ravnatelja Tajnika Računovodstvo Arhiv	Soba ekonoma Sanitarije i garderoba Tehničkog osoblja	komunikacije – hodnici i stubišta
Knjižnica	Soba stručnog suradnika	Praonica i glačaonica	sanitarije uz javne prostore
Čitaonica	Soba knjižničara	Sabirnica prljavog rublja i spremište čistog rublja	čajna kuhinja za učenike
Informatička učionica	Soba zdravstvenog voditelja	Radionica kućnog majstora	prostor za pranje i glačanje za učenike
Prostori za slobodne aktivnosti	Soba za informacije i razgovor s roditeljima	Opće gospodarsko spremište Garderoba i sanitarije spremačica	pješački prilazni put, dvorište i vrt
		Prostor za odlaganje smeća	igralište za športske aktivnosti

Prema standardima, svaki učenički dom mora imati prostorne uvjete za boravak učenika i odgojno-obrzovni rad. Cjelokupni vanjski i unutarnji izgled doma, mora zadovoljavati osnovna ekološka i estetska mjerila.

Orgnizacija učeničkog doma regulirana je ne samo Zakonom, nego i Pravilnikom o normi neposrednog odgojno-obrazovnog rada i načinu utvrđivnja broja izvršitelja u učeničkom domu, te zadaći i brizi društvenog okruženja i suradnji s roditeljima i drugim čimbenicima (Rosić2007).

2.2. Odgojni sadržaji u učeničkom domu

Učenički domovi u odgojnoj djeltnosti ostvaruju opći cilj odgoja putem odgojnih sadržaja koji su raznoliki, složeni i međusobno povezani. Odgojne sadržaje dijelimo na odgojna područja:

1. Zdravstveno – higjensko,rekreativno i ekološko područje
2. Intelektualno područje (učenje u domu)
3. Moralno i društveno - odgojno područje
4. Radno–odgojno područje (radne obaveze učenika u domu)
5. Slobodne aktivnosti i slobodno vrijeme učenika
6. Kulturno–zabavni život učenika
7. Povezanost doma i socijlne sredine

Odgojna područja međusobno su povezana i čine jedinstvo odgojnih utjecaja. Njihovoformalno razdvajanje potrebno je radi planirnja odgojno-obrazovng rada i smišljenog odgojnog djelovanja. Sve osobitosti odgojnih područja imaju istu vrijednost za uspješno organziran pedagoški rad u učeničkom domu. Ostvarivanje zadaća odgojnih područja ovisi o pedagoškom znanju,životnom iradnom iskustvu odgajatelja, te stupnju komunikacije i međusobnim odnosima odgajatelja i odgajanika(Rosić2007,str.113). Za odgoj u domovima nije moguće propisati jedan i jedinstven, čvrst recept kojim će se služiti svi odgajatelji u svom radu.

Odgoj je u svojoj suštini individualni rad,komunikacija između dva subjekta koji međusobno primaju i daju u odgovarajućim uvjetima rada.U svakom učeničkom domu, rad s odgojnom skupinom temeljni je oblik rada te je odgojna skupina sastavni dio doma. Svaki odgajatelj ima svoju odgojnu skupinu i naziv; matični odgajatelj. Rad s odgojnom skupinom temelji se na načelima demokracije,tolerancije i participacije. U njoj učenici razgovaraju, surađuju, izmjenjuju mišljenja i ostvaruju najveći dio svojih potreba i interesa (Rosić 2007, str 113-115).

2.3. Dokmentacija u učeničkom domu

Dokumentcija je skup dokumenata jednog određenog područja čija je uloga razumijevanje nekog određenog posla. Dokumentacija obuhvća pisane,tiskane i raznim tehnikama umnožene i snimljene dokumente te crteže,programe,projeke,planove i ostalo.

Dokmentacija je svrsishodan skup svih dokumenata koja opisuje određenu organizaciju,omogućuje joj normalo postojanje i djelovanje, te predstavlja osnovno sredstvo rada i kontrole, pa time i jamstvo kvalitete proizvoda,usluga,procesa i sustava.Svaka dokumentacija ostvaruje se kroz nekoliko faza: planiranje, priprema, izrada,praćenje, prezentacija. Svaka od navedenih faza ima svoje ciljeve i zadatke.

Dokumentacija koja je obvezna u učeničkim domovima jest; matična knjiga, registar matične knjige,podatci o početku školske godine,dnevnik rada odgojne grupe, dnevnik zapažanja i pregled učeničkih aktivnosti. Navedena dokumentacija vodi se prema utvrđnim normama i obavezna je za međusobno informiranje o radu s učenicima,problemima i teškoćama kao i svim drugim pitanjima važnim za normalno funkcioniranje svih službi doma. Neki domovi vrlo uspješno uz navedenu dokumentaciju koriste i posebne dnevnike rada za pojedine aktivnosti (dnevnik rada higijensko–medicinske službe) u posebnim bilježnicama ili su izradili vlastite tiskanice koje odražavaju specifičnost doma.

U obaveznu dokumentaciju ulaze i panoi i programi odgojno obrazovng rada, praćenje njihove realizacije koje omogućuje sumiranje i analizu, vrednovanje i evalaciju ostvarenih rezulata odgojno–obazovnog rada (Rosić2007,str176-180).

Svakodnevni rad zdravstvenog voditelja a temelji se na realizaciji planiranih aktivnosti vezanih za rad s učenicima. Problematika u radu jest nepostojanje adekvatne dokumentacije za praćenje rada s učenicima oboljelih od akutnih i kroničnih bolesti ,kojima je potrebna svakodnevna skrb vezana za zdravstvenu njegu a odnosi se na prećenje stanja učenika, redovitog uzimanja terapije, provođenje terapijskih postupaka, edukacija i u konačnici evidentiranje rada zdravstvenogvoditelja. Trenutno za svoj rad zdravstveni voditelj koristi dnevnik rada, kako bi evidentirao postupke rada na svakodnevnoj razini. Takav oblik dokumentacije nedostatan je i nepotpun, jer rad sa oboljelim učenicima zahtjeva organiziranu dokumentaciju koja prati proces zdravstvene njege, što obuhvaća prepoznavanje problema na osnovi specifičnih podataka, definiranje ciljeva, planiranje intervencija usmjerenih postizanju ciljeva i provjeru uspješnosti nakon provedenih intervencija. Podaci koji se prikupljaju prilikom rada sa učenikom moraju sadržavati specifične podatke,a to su osobni podaci,podaci o zdravlju i bolesti,podaci dobiveni poromatranjem i zapaženjem tijekom individualnih razgovora. U slijedećih nekoliko primjera prikazno je nekoliko slučajeva iz prakse koji ilustriraju nedostatke i poteškoće pri dokumentiranju postupaka uradu s učenicima koji boluju od kroničnih bolesti, kojima je potrebno svakodnevno praćenje i evidentiranje rada.

Prikaz slučaja 1.

Učeniku je nakon hospitalizacije zbog mononukleoze nužna tromjesečna terapija dijetalnom ishranom. Prema preporuci liječnika učenik može pohađati školu ali je potreban nadzor nad prehranom, tjelesnom aktivnosti te praćenje općeg stanja učenika. Iz podataka prikupljenih upitnkom i intervjuom te dokumentacijom od obiteljskog liječnika, vidljiva je potraba za planom zdravstvene njege. Kako bi skrb o učeniku bila kvalitetno pružena prikupljene podatke potrebno je zabilježiti u učenikovu dokumentaciju, te prema procesu zdravstvene njege planirati postupke. Za takav pristup radu nedostatna je postojeća dokumentacija (dnevnik rada) već je prijedlog korištenje dokumentacije u Prilogu 2.
Rješenje je korištenje liste trajno praćenje stanja učenika, plan zdravstvene njege, kao i lista o provedenim postupcima.

Prikaz slučaja 2.

Iz podataka prikupljenih upitnikom u kojima roditelji navode da je potrebna zdravstvena skrb učenici, koja boluje od epilepsije a prema preporuci obiteljskog liječnika nužno praćenje i kontrola uzimanja terapije. Također u dnevnik rada nepraktično je na svakodnevnoj razini unositi podatke o kontroli uzimanja terapije i rješenje je da seu osnovnu dokumentaciju o učeniku uvrstiti lista iz adaptirane dokumentacije o trajnom praćenju stanja učenika i evidenciju ordinirane i primjenjeneterapije.

Prikaz slučaja 3.

Prilikom upisa učenka u dom zamolba je roditelja, a po preporuci liječnika specijaliste i obitelskog liječnika,pomoć učeniku oko svakodnevne kontrole šećera u krvi,pomoć pri uzimanju inzulina, te edukacija o prehrani i tjelovježbi. Takav rad sa učenikom iziskuje svakodnevno evidentiranje postupaka i evaluaciju rada sa učenuikom. Dnevnik rada i u ovom slučaju nepraktična je varijanta vođenja dokumentacije i nužna je uporaba svih predloženih dokumenata za kvaliteno provođenje procesa zdravstvene njege.

Prikaz slučaja 4.

Uvidom u liječničku dokumentaciju i razgovorom s roditeljima, utvrđuje se potreba zaprovođenjem zdravstvene njege s učenicom koja boluje od alergijske astme. Prema uputama liječnika učenici je potrabna edukacija o korištenju inhalacijske terapije. Za takav rad nužno je izraditi plan zdravstvene njege koji će pratiti tematske cjeline u radu s

učenicom. Potrebno ju je educirati o korištenju inhalacijske terapije što zahtjeva korištenje plana zdravstvene njege. I u ovom slučaju dnevnik rada zdravstvenog voditelja nedostatnaje i nepraktična dokumentacija a rješenje je korištenje obrazca plana zdravstvene njege koji uključuje ciljeve, intervencije i evaluaciju rada s učenikom.

Ovih nekoliko primjera prikazuju teškoće rada zdravstvenog voditelja vezane za dokumentiranje provedenih postupaka. Adaptirana dokumentacija namjenjena radu patronažne službe riješnje je postojećih problema dokumentiranja svakodnevnog rada zdravstvenog voditelja u učeničkom domu.

3.Zdravstvena zaštita učenika u učeničkom domu

Svaki učenik ima obiteljskog liječnika u mjestu gdje živi. Dolaskom u učenički dom, a zbog srednjoškolskog obrazovanja, učenik nije u mogućnosti odlaziti svom izabranom liječniku te mu samim time, zdravstvena zaštita prema zakonu mora biti osigurana,zdravstvena zaštita učenika u učeničkom domu organizira se na temelju posebnog propisa koje donosi ministar zdravlja na prijedlog nadležnog stručnog tima.

Za preventivnu zdravstvenu zaštitu, nadležan je tim školske medicine, a za kurativnu, izabrani obiteljski liječnik. Za provođenje zdravstvene zaštite osigurava se prostor sa sanitarnim čvorom. Svaki učenički dom dužan je osigurati prehranu za svoje korisnike prema posebnom propisu koje donosi ministar.Prehrana za učenike sastoji se od najmanje tri obroka,koji pokrivaju ukupne dnevno - energetske potrebe. Tročlano domsko povjerenstvo u čijem je sastavu i nadležni školski liječnik ili medicinska sestra, odlučuje o sastavu i vrsti obrokana temelju stručno usuglašenih stajališta o prehrani školske djece. Iako je navedeno zakonom propisano, u praksi postoji niz nelogičnosti i nedostataka.

3.1. Zdravstveno-higijensko, rekreativno i ekološko područje

Navedeno područje odgojnog rada, obuhvaća osiguravanje aktivnosti čiji je cilj pravilan psihofizički razvoj učenika. Domovi učenika ponajprije moraju osigurati pravilnu i zdravu prehranu učenika, pravilnu organizaciju, raspored i izmjenu dnevnog i tjednog učenja, slobodnih i rekreativnih aktivnosti te odmora.Vrlo važan faktor u ostvarivanju ovog odgojnog područja jest dovoljno sna i osigravanje neometanog noćnog odmora.

U ostvarivanju ovih sadržaja, potrebno je uskladiti zajednički način života, individualne potrebe i životni ritam pojedinih učenika te razviti odgovarajuću svijest o pravilnoj tjelovježbi, ishrani, higijenskim navikama, i ponašanju učenika. Ovo odgojno područje proizlazi od zdravlja učenika,njegove higijene u općem smislu riječi(Rosić2007, str.115).

U ostvarivanju ovog odgojnog sadržaja potreban je timski rad svih sudionika odgojnog procesa u domu, a ponajprije matičnog odgajatelja i zdravstvenog voditelja.

Timskim radom i individualnim pristupom svakom učeniku, upoznajemo navike i potrebe djeteta te u suradnji s roditeljima dobivamo informacije, koje nam služe kako bismo pomogli učeniku u adaptaciji unutar domskog okruženja.

Upoznavanje higijenskih navika učenika, omogućuje zdravstvenom voditelju planiranje aktivnosti s učenikom. Kao prioritetna zadaća ovog područja jest informiranje učenika o čuvanju i unapređivanju zdravlja te razvijanje zdravstvenih navika učenika.

3.2.Zdravstveni voditelj u učeničkom domu

Zakonskom odredbom svaki učenički dom sa 70 i više učenika trebao bi imati zdravtvenog voditelja.Nekoliko učeničkih domova prema podacima poznatim autoru,nemaju zdravstvenog voditelja. Specifičnu i važnu ulogu zdravstveni voditelji imaju u odgojno obrazovnom procesu rada u domu, s ciljem unapređenja kvalitete zdravlja i razvijanja zdravstvenih navika učenika, uz suradnju odgajatelja kao nosioca odgojno obrazovnog procesa rada u učeničkom domu.Najčešće su zdravstveni voditelji prvostupnici sestrinstva, dok pojedini domovi na tom radnom mjestu zapošljavaju i ostala zdravstvena zanimanja (farmaceut, radni terapeut). Širok je spektar rada koje provodi zdravstveni voditelj a možemo ga podijeliti na nekoliko ključnih zadaća;

1. kordinaciju zdravstvene zaštite
2. čuvanje i unapređivanje zdravlja
3. čuvanje i unapređivanje higijenskih navika učenika
4. zdravstvenu njegu učenika
5. zdravstveni odgoj učenika
6. prehrana učenika

Kordinacija zdravstvene zaštite, prva je zadaća zdravstvenog voditelja a odnosi se prvenstveno na prikupljanje podataka o učeniku, planiranje aktivnosti za predstojeće periode. Prilikom upisa u učenički dom, roditelji i učenici ispunjavaju upitnik iz kojeg je vidljivo zdravstveno stanje učnika, kronična oboljenja, kao i informacije vezane za odabranog liječnika i stomatologa a u cilju suradnje te planiranjazdrvstvene zaštite učnika. Prilikom dolaska učenika u dom, svaki učenik popunjava zdravstvenu anketu iz koje zdravstveni voditelj dobiva informacije o znanju i stavovima učenika, vezanima uz konzumaciju alkohola, droga,duhana, spolno prenosivim bolestima, kontracepciji, mentalnom zdravlju a s ciljem planiranja zdravstveno - odgojnih aktivnosti tijekom jedne školske godine.

3.3. Plan i program rada zdravstvenog voditelja

Planiranje i programiranje rada u učeničkom domu uključuje normu, odnosno količinu vremena i razdoblje u kojem se predviđa ostvarenje plana te sadržaj djelatnosti odgojno obrazovnog rada (Rosić,1996).

Programom rada omogućavamo osmišljeno poticanje afektivnog, konativnog iduhovnog razvoja znanstveno transparentnim i praktično izvedivim.Programiranje i stvaranje programa polazi od razvojno-humanističke paradigme, i temelji se na načelima otvorenog stvaralačkog kurikuluma, koji uvažava cjelovitost i integrativnost ljudskog bića i primjenu strategije,,glava-srce-ruke,, što znači znati,razumjeti,osjećati i činiti, čime se ostvaruju uvjeti za cjelovit razvoj,samoaktualizaciju pojedinca i aktivno uključivanje i doprinos u društvu.

Odgojno obrazovni rad u učeničkih domova ostvaruje se na osnovi postavljenih ciljeva,zadaća i sadržaja rada u okviru programskih osnova odgojnog rada u domovima učenika. Učenički dom u svojoj odgojnoj djelatnosti ostvaruje opći cilj odgoja iz kojeg proizlaze opći,posebni i specifični zadaci odgojnog rada u domovima(Rosić2007,str.108-110).

U sadržajima čuvanja i unapređvanja zdravlja koje nejčešće provodi zdravstveni djelatnik, uz suradnju s odgajateljem, cilj rada je unapređivanje kvalitete zdravlja i razvijanje higijenskih navika kod učenika.

Zdravstveni voditelj pri izradi godišnjeg plana i programa za predstojeću školsku godinu treba imati broj nastavnih dana i sati kao i kalendar aktivnosti prema kojem postavlja ciljeve, zadaće, aktivnosti i oblike rada.

Glavne sastavnice plana i programa rada zdravstvenog voditelja jesu;

1. planiranje i programiranje
2. čuvanje i unapređivnje zdravlja
3. čuvanje i unapređivanje higijenskih navika
4. pravilnaishrana učenika i njihov tjelesni razvoj
5. njega i evidencija bolesnih učenika
6. stručno usavršavanje
7. specifični zadaci i ostali poslovi

U kreiranju budućeg plana i programa vrlo je važno napraviti analizu prijašnjih planova i programa i to prema ostvarenim rezultatima koji su se pokazali uspješnima.Također su vrlo važni planovi estetskog i ekološkog djeovanja u domu i njegovom okruženju.

Čuvanje i unapređivanje zdravlja provodi se kroz aktivnosti razvijanja dobrih zdravstvenih navika, prevenciji zaraznih bolesti, prepoznavanju poremećaja u ponašanju. Područje u kojem je vrlo važno poticanje tjelesnih aktivnosti te razvijanje navika pravilnog korištenja dnevnog i tjednog odmora. Aktivnosti vezane uz unapređenje zdravlja,zahtjevajusvakodnevi obilazak spavaonica, praćenje njege i održavanje, kao i

poticanje učenika na važnost čistoće okoline u kojoj žive. Uz sve aktivnosti ovog područja, temeljna zadaće jest praćenje psihofizičkog stanja učenika kao i provjera zdravlja upisanih učenika. Čuvanje i unapređivanje higijenskih navika provodi se kroz brigu o higijeni tjekom cijelog dana.. Detekcija loših higienskih navike ta rad s učenicima na razvijanju dobrih higijenskih navika kao preduvjet zdravlja bitan je segment u svakodnevnom radu zdravstvenog djelatnika.

Područje pravilne ishrane, jedno je od najvažnijih područja rada zdravstvenog voditelja koji u suradnji s glavnom kuharicom i ekonomom na mjesečnoj razini izrađuje jelovnike za koje su porebni normativi prema standardima za ishranu srednjoškolaca. U kreiranju jelovnika, sudjeluju i učenici sa svojim prijedlozima koji odgovaraju nutritivnim potrebama adolescenata. Zdravstveni voditelj u učeničkom domu također planira aktivnosti vezane uz nadzor kuhinje, higijenski ispravnu pripremu i čuvanje namirnica, odnosno provodi mjere vezane za HASSAP . Uz kontrolu čistoće santarnih čvorova, zdravstveni voditelj organizira poslove vezane uz transport, pranje i glačanje posteljnog rublja učenika, rublja iz kuhnje, kao i radne odjeće tehničkog osoblja, vrši nadzor rada prema standardima, propisanim za zbrinjavanje rublja.

Njega učenika s kroničnim bolestima, zahtjeva planiranje aktivnosti tijekom cijelog dana. Evidencija je jedan od ključnih čimbenika za provođenje kvalitetne njege, koja služi za trajno praćenje stanja učenika. U osnovnu dokumentaciju ulazi i kalendar stručnog usavršavanja zdravstvenog voditelja, kao i osobno stručno usavršavanje kroz praćenje stručne literature, sudjelovanje u radu savjetovanja, predavanje, edukacija i seminara.

3.4. Dokumentacija zdravstvenog voditelja u učeničkom domu

Zdravstveno - medicinska dokumentacija u učeničkom domu je dio dokumentacije o izvršenoj realizaciji. Svaki zdravstveni voditelj koristi dnevnike rada u kojem opisuju rad s učenicima, postupcima pružanja zdravstvene njege, zdravstvenog odgoja kao i praćenje psihofizičkog rasta i razvoja. Uz dnevnike rada, zdravstveni voditelji sami prema specifičnosti rada doma a u dogovoru s ravnateljem, kreiraju zdravstvene kartone u kojima se nalaze osnovni podaci o učeniku.Podaci se putem upitnika o zdravlju uzimaju od roditelja i učenika pri upisu u dom. Dobiveni podaci služe zdravstvenom voditelju kao polazište u kreiranju godišnjeg plana i programa u radu s učenicima.

S obzirom da su učenički domovi ustanove razliičite strukturete se dokumentacija zdravstvenog voditelja organizira unutar doma, kao takva zahtjeva prilagođvanje. Ono što

je potrebno uvesti u domove obuhvaća univerzalnudokumentacijuzdravstvenog voditelja na nivou cjelokupnog sustava, čime bi se osigurala kvalitetnija koordinacija zdravstveno - odgojnog rada. Dokumentacija koja bi zdravstvenom voditelju olakšala prikupljanje podataka,te omogućila kvaliteniji i brži pristup podacima prema utvrđenim pravilima. Dokumentacija zdravstvenog voditelja u učeničkom domu, usklađena je i osmišljena kroz adaptiranu dokumentaciju koju je propisala Hrvatska komora medicinskih sestrara. Jedinstvena dokumentacija za sve domove omogućila bi lakše prikupljanje podataka od učenika. Ista bi se koristila za kreiranje zdravstveno/odgojnih programa u domu i praćenje psihofizičkog razvoja učenika. Takva dokumentacija omogućuje kvaltetniji i organiziraniji pristup u radu s učenicima koji boluju od akutnih i kroničnih bolesti.

Podaci koji se upisuju pri upisu učenika u učenički domsu:osnovni administrativni uz podatke o bolestima, terapiji,antropometrijske mjere te osobitosti o očeniku. Ti podaci objedinjeni su i podijeljeni na zdravstveni zapis o učeniku,lista praćenja stanja učenika, plan zdravstvene njege, lista ordinirane i primjenjene terapije, te plan edukacije učenika. Prilikom izrade dokumentacije vezane za učeničke domove, koristila sam podatke obvezne dokumentacije Hrvatske komore medicinskih sestara. Dokumentacija zdravstvenog voditelja bit će osnovakoja će pružiti bazu podataka za razvoj informatiziranog dokumenta zdravstvenog voditelja. U izradi dokumentacije, preuzeti su dokumenti o primjeni sestrinskih postupaka iz dokumentacije patronežne sestre, koja se koristi u svakodnevnoj praksi uz preporuku Predsjednice Hrvatske komore medicinskih sestara. Dobiveni podaci o učeniku, pomažu zdravstvenom voditelju pri kreiranju zdravstveno–odgojnog rada, kao i zdravstvene njege ukoliko postoji potreba.

Prvi dokument sadrži demografske podatke o učeniku, terapiji,bolestima, antropološkim mjerama,fizikalni pregledI te osobitosti o učeniku iz podataka dobivenih upitnikom i iz zdravstvene ankete pri upisu u dom. Analizom dobivenih podataka, zdravstveni voditelj planira buduće aktivnosti sa svakim učenikom te prema kurikulumu zdravstvenog odgoja, odabire teme i radionice za individualni ili grupni rad.

Drugi dokument, trajno je praćenje stanja učenika prilikom oboljenja, te se u njega upisuju sve promjenje (simptomi, znaci,opis novonastalog stanja, mogući uzroci), dokumentpreuzet i prilagođen iz obavezne sestrinske dokumentacije. Treći dokument je plan zdravstvene njege koji izrađuje prvostupnik sestrinstva, sukladno utvrđenim potrebama za zdravstvenom njegom. Ciljevi i intervencije, postupci definiraju se po dogovoru s liječnikom ,roditeljem,učenikom. Provedeni postupci iz plana, evidentiraju se na listi provedenih sestrinskih postupaka. Evaluacija se provodi prema zadanom cilju a može biti

trajna,dnevna, tjedna i završnalista, također preuzeta i prilagođena iz obvezne dokumentacije propisane od Hrvatske komore medicinskih sestara. Četvrti dokument jest evidencija ordinirane i primjenjene terapije, uz svaku primjenu lijeka u koju se obavezno unosi vrijeme davanja lijeka i potpis. Ova četiri dokumenta, prijedlog su dokumentacije koju bi trebao imati svaki zdravstveni voditelj u učeničkom domu.

4.Elektronički zapis o učenku

Elektronički zdravstveni zapis, skupje svih podataka prikupljenih tijekom svih boravaka osobe u zdravstvenom sustavu,a sadržava podatke o zdravlju i bolesti pojedinca od rođenja do smrti.Elektronički zdravstveni zapis jasno je definirana inačica zdravstveng zapisa a objedinjuje osobni zdravstveni karton sa svim bolesnikovim povijestima bolesti,otpusnim pismima i svom ostalom medicinskom dokumentacijom koju bolesnik prikupi tijekom života(Kern2009).

Iako učenički dom nije ustanova u zdravstvenom sustavu, kreiranje dokumentacije u elektronskom obliku radi brže i lakše dostupnosti podataka, praktično je i korisno rješenje.

Mnoštvo je podataka o zdrvstvenom stanju učenikaprilikom ulaska u učenički dom,kao što su podaci o kroničnim bolestima, cijepljenju, terapiji,alergijama. Podaci su u pisanom obliku a nalaze se u dnevniku zdravstvenog voditelja. Takav oblik dokumentacije nije praktičan i stoga je važna primjena suvremenih metoda organizacije podataka u elektronskom obliku.

U vrijeme napretka informatike,omogućeno je na jednostavan način kreiranje baza podataka koji omogućuju pohranu velike količine podataka pomoću računala. Kreiranjem zdravstvenog zapisa o učeniku, omogućujemo lakšu i bržu dostupnost od dokumentacije na papiru te bolje organiziranosti, kojom je omogućena kvalitetnija organizacija rada. Skup baza podataka povezan je s primarnim ključem, sadrži imei prezime učenika,na način da zdravstveni voditelj ima nadzor nad svim zdravstvenim podacima o učeniku, dok pristup bazi podataka imaju matični odgajatelji, samo za one učenike odgojne skupine za koju su odgovorni. Gore navedeno je potpuno opravdano, posebno ako uzmemo u obzir da je za vrijeme boravka učenika u domu, odgajatelj zamjena za učenikova roditelja.

4.1. Opis elektroničkog zdravstvenog zapisa o učeniku

Podaci koje bi trebao sadržavati elektronički zdravstveni zapis o učeniku u učeničkom domusačinjavaju administrativni podaci (osobni podaci), medicinski (podaci o zdravlju, kroniočnim i akutnim bolestima, zdravstvenoj njezi), odgojni (edukacija učenika prema kurikulumu zdravstvenog odgoja)i prikazani su u Tablici 2.

Podatke o svakom pojedinom učeniku potrebno je kvalitetno i selektirano pohraniti, što osigurava kvalitetnije planiranje i koordinaciju zdravstveno-odgojne skrbi za učenike.

Tablica 2. Sadržaj elektroničkog zdravstvenog zapisa u učeničkom domu

Elektronički zdravstveni zapis o učeniku	
Osobni podaci	Ime, prezime, adresa, datum rođenja,spol, škola, razred, OIB
Medicinski podatci	alergije,kronične bolesti,cijepljenje,terapija,liječnik opće medicine, stomatolog
Zdravstvena njega	Plan zdravstvene njege,dijagnoze,intervencije,ciljevi,evaluacija
Odgojni	prehrana,spolno zdravlje,mentalno zdralje,ovisnosti

Elektronički zdravstveni zapis o svakom pojedinom učeniku, omogućiti će unošenje podataka na svakodnevnoj razinia podatke unosi zdravstveni voditelj te po potrebi matični odgajatelj učenika.Pohranjeni podaci omogućuju kontinuirano praćenje zdravstvenog stanja učenika tijekom boravka u učeničkom domu. Dok kod učenika s kroničnim oboljenjima omogućuje praćenje kontinuirane zdravstvene njege kao i edukacije učenika. Uz osnovne podatke u zdravstvenom zapisu, nužni su podaci o psihofizičkom razvoju te se u zapisu nalaze i podaci o visini, težini i indeksu tjelesne mase. Izrada elektroničkog zdravstvenog zapisa o učeniku planirana je prema osnovnoj zdravstvenoj dokumentaciji u učeničkom domu, koja je prilagođena prema obveznoj sestrinskoj dokumentaciji.

4.2. Atributi i entiteti elektroničkog zapisa o učeniku

Prednost primjene elektroničkog zapisa o učeniku:

- poboljšanje rada zdravstvenog voditelja
- više vremena provedeno u radu s učenikom
- svi potrebni podaci na jednom mjestu
- olakšano pretraživanje i grupiranje podataka
- bez fizičkog skladištenja podataka
- automatsko ispunjavanje izvještaje za ministarstvo i agencije

Problemi primjene elektroničkog zapisa o učeniku:

- nepostojanje zakonske regulative o prikupljanju i korištenju zdravstvenih podataka
- nedefiniran rad zdravstvenog voditelja
- nedefinirana nadležnost rada zdravstvenog voditelja

- potrebna dodatna edukacija zdravstvenih voditelja

U elektroničkom zdravstvenom zapisu o učeniku, nužno je odrediti entitete i atribute koji su osnovni dio informatiziranog zapisa o učeniku. Tablica 3.pokazuje osnovne atribute za entitet učenik.

Tablica 3. Atributi za entitet učenik

Ime atributa	**Vrsta atributa**	**Opis atributa**
Prezime i ime	Kvalitativan	Prezime i ime učenika
OIB	Kvalitativan	Oib broj učenika
Datum rođenja /dob	Kvalitativan	Datum rođenja učenika (dan, mjesec, godina)
Spol	Kvalitativan	Spol učenika
Adresa	Kvalitativan	Adresa učenika
Škola	Kvalitativan	Škola koju pohađa učenik
Visina	Kvantitativan	Visina učenika u cm
Tjelesna težina	Kvantitativan	Težina učenika u kg
BMI	Kvantitativan	Izračun vrijednosti
Odgojna skupina	Kvalitativan	Odgojna skupina u kojoj je učenike
Diagnoze	Kvalitativan	Naziv bolesti
Terapija	Kvalitativan	Naziv lijeka
Postupci zdravstvene njege	Kvalitativan	Šifre prema postupcima zdravstvene njege, opisno
Liječnik opće prakse	Kvalitativan	Ime i prezime liječnika
Stomatolog	Kvalitativan	Ime i prezime stomatologa

4.3. Zaštita podataka

Pristup podacima elektroničkog zdravstvenog zapisa o učeniku imaju ovlašteni korisnici, a to suu ovom slučaju zdravstveni voditelji koji imaju pristup podatcima za sve učenike, dok matični odgajatelj samo za svoju odgojnu skupinu. Pristup podacima svakom korisniku, omogućiti će se korisničkim imenom i lozinkom, te će davatelj informacijskog sustava upoznati korisnika s procedurama i pravilnicima o sigurnosti podataka. Korisnikova je

odgovornost čuvanje povjerljivog korisničkog imena i lozinke te ih neće ni u kom slučaju ustupiti trećim osobama. Pri tome je dužan prijaviti gubitak,krađu ili zamjenu lozinke.

Prilikom prikupljanja,obrade i korištenja osobnih podataka od učenika,zdravstveni voditelj dužan je poštivati zakon o zaštiti osobnih podataka. Također, u svome svakodnevnom radu s učenicima, zdravstveni voditelj dužan je poštivati Etički kodeks ustanove, odnosno učeničkog doma u kojem radi, a u kontekstu svakodnevnog rada s učenicima.

5. RASPRAVA

Elekronički zdravstveni zapis o učeniku, sadržava povjerljive podatke i nužna je zaštita osobnih podataka. Prema Pravilniku o načinu postupanja odgojno-obrazovnih radnika školskih ustanova u poduzimanju mjera zaštite prava učenika te prijave svakog kršenja tih prava nadležnim tijelimaČlanak 21. ravnatelj je obvezan imenovati osobu za zaštitu osobnih podataka i osobu za pristup informacijama.Zadužene osobe moraju se pridržavati posebnih propisa vezanih uz zaštitu osobnih podataka i prava na pristup informacijama.

Praksa u svijetu pokazuje da prilikom rada s adolescentima davatelji zdravstvene zaštite moraju upoznati s radom i adolecenta i roditelja, kojim podacima imaju pristup uzetih prilikom rada, te povjerljivost potataka koja se nalaze u elektoničkom zapisu (Anoshiravani, Gaskin , Groshek, Kuelbs, Longhurst ,2012)

Rad zdravstvenog voditelja u učeničkim domovima temelji se na provođenju preventivno odgojnih mjera u cilju poboljšanja zdravalja ali i zdravstvene njege učenika gdje osim osobnih podataka zdravstveni voditelj prikuplja i podatke o zdravstvenom stanju učenika što u ovom slučajiu nije zakonski regulirano jer zdravstveni voditelj u učeničkom domu nije dio zdravstvenog sustava i zakonski nema pravo pristup podatcima o zdravstvenom stanju učenika. Praksa pokazuje kako je zdravstveni voditelj direktno u radu s učenicima koristi podatke o zdravlju prilikom pruženja zdravstvene njege bolesnim učenicima i dužen je evidentirati podatke u dnevnik rada . Stoga je nužno definirati i zakonom propisati rad zdravstvenog voditelja kao i oblika dokumentacije koja bi bila obvezna u svimučeničkim i studentskim domovima.

Na temelju članka 14. stavka 3. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju pravilnika o mjerama zdravstvene zaštite nadležni tim školske medicine dužan je provoditi mjere kontrole uvjeta rada i boravka u školi i/ili učeničkom i studentnskom domu, najmanje dva puta godišnje. Osobitu pozornost treba posvetiti komunalno-higijenskim uvjetima (osvjetljenje, zračnost, sanitarije, opskrba vodom i dr.) uz nužnu suradnju i s lokalnom zajednicom.Kontroladomskihkuhinja i jelovnika te poticanje zdravijih prehrambenih navika u učenika i domskog osoblja.

Savjetovališni rad odvija se u obvezno izdvojenom i oglašenom vremenu za savjetovalište u trajanju od najmanje 3 sata tjedno, u svrhu pomoći i rješavanju temeljnih problema s kojima se susreću djeca, adolescenti, njihovi roditelji, skrbnici, nastavnici i učitelji: prilagodba na školu, školski neuspjeh, poremećaji ponašanja, problemi razvoja i sazrijevanja, kronični poremećaji zdravlja, planiranje obitelji, zloupotreba

psihoaktivnihdroga i drugi oblici ovisnosti, problemi mentalnog zdravlja i dr.Rad s učenicima i studentima u rješavanju najčešćih zdravstvenih i psihoscoijalnih problema te usmjeravanje usvajanju zdravijih navika i stavova.Praćenje učenika i studenata koji boluju od kroničnih poremećaja zdravlja u odnosu na zdravstveno stanje i sposobnosti te potrebne mjere zdravstvene zaštite u odgoju i obrazovanju kao i praćenje uspješnosti savladavanja obrazovnog programa.

Uočavanje i prepoznavanje djece i mladih s rizicima po zdravlje i poremećajima ponašanja Individualni savjetovališni i zdravstveno-odgojni rad, suradnja sa stručnim službama škole, s obitelji djeteta, adolescenta ili studenta te centrima za socijalni rad.

Rad na stručnoj izobrazbi prosvjetnih djelatnika u svrhu unaprjeđivanja rješavanja specifične zdravstvene problematike. Obvezno sudjelovanje na Nastavničkom vijeću jednom godišnje.

Iako zakonom propisane aktivnosti koje je dužan provoditi nadležni tim školske medicine u praksi ne funkcioniraju. Većnu aktivnosti vezanim uz zdravstvenu zaštitu učenika u učeničkim domovima provodi zdravstveni voditelj. Problematika jest u tome što je i u ovom segmentu nedostatak timova školske medicine te zbog preopterećenosti postojećih timova u većini slučajeva u praksi kordinaciju zdravstvene zaštitie u domovima provode zdravstveni voditelji koje prema kompetencijama zakonski nemoguobavlajti zdravstvenu zaštitu na ovaj način. Priedlog za riješenje nadležnosti rada zdravstvenog voditelja jest da postanu dio tima školske medicine čime bi se osigurala nadležnost liječnika školske medicine te bi zdravstveni voditelj bio u nadležnosti Ministarstva zdravlja.

Jedna od najvećih problematika jest kurativna zdravstvena zaštita učenika što početkom devedesetih godina donosi slobodan izbor liječnika privatizaciju primarne zdravstvene zaštite. Školski liječnik za dio školske populacije prestaje biti i izbrani liječnik svaki učenik/student u mjestu boravka ima svog obiteljskog liječnika(Lančić F,2009) U svezi s tom problematikom omogućeno je učenicima/studentima da promjene liječnika za vrijeme boravka izvan mjesta stanovanja te da se po završetku školovanja vrate izbranom liječniku.

Učenici /studenti osobito su osjetljiva populacija na poremećaje zdravlja kao rezultat preseljenja zbog školovanja. Problemi odvajanje od obitelji faktor su zaporemećaj zdravlja kao i rizična ponašanja dok prilagodba na novu sredinu također može dovseti do premaćaja zdravlja.(Lančić F.2009) Uz sve ove probleme još im se nameće dodatno opterećenje neadekvatne zdravstvene zaštite . Prema podacima poznatim autoru nekolicina domova organizirala je zdravstvenu zaštitu učenika u učeničkim domovima na način da

plaćaju policu zdravstveng osiguranja što je prema zakonu o zdravstvenoj zaštiti učenika i studenata nedopustivo jer imaju pravo na besplatnu zdravstvenu zaštitu.

6. ZAKLJUČCI

- ✓ Dokumentacija zdravstvenog voditelja u učeničkim domovima dio je pedagoške dokumentacije koja se sastoji od dnevnika rada i evidencije bolesnih učenika, te je kao takva nedostatna i nepraktična za rad zdravstvenog voditelja.
- ✓ Osnovna dokumentacija koju bi trebao imati zdravstveni voditeljpredložena je temeljem adaptirane obvezne dokumentacije za provođenje zdravstvene njege.
- ✓ Oblik elektroničkog zapisa o učeniku podrška je zdravstvenom voditelju u organizaciji podataka.Omogućuje bržu dostupnost i organiziranost kao i jednostaviji oblik izvještavanja u odnosu na postojeću dokumentaciju.
- ✓ Rad zdravstvenog voditelja u učeničkim domovima u nadležnosti je Ministarstva odgoja i obrazovanja, te ne podržava nadležnost za postupke provođenja zdravstvene zaštiteplanairanja, do evaluacije zdravstvene njege.Preopterećenost i mali broj timova školske medicine, onemogućuje kvalitetno provođenje mjera preventivne zdravstvene zaštite u učeničkim domovima, te je prijedlog ovog rada da zdravstveni voditelji u učeničkom domu postanu dio tima školske medicine.
- ✓ Kurativna zdravstvena zaštita u učeničkim i studenstkim domovima, organizirana je na nepraktičan način, te su nužne promjene kako bi se učenicima/studentima omogućilokvalitenijepruženje zdravstvene skrbi bez dodatnih komplikacija i troškova.

7. LITERATURA

Anoshiravani A, Gaskin GL, Groshek MR, Kuelbs C, Longhurst CA (2012)Specialrequirements for electronicmedicalrecordsin adolescent medicine. J Adolesc Health 51:409–14

Fučkar G (1995) Proces zdravstvene njege .Zagreb;Medicinski fakultet sveučilišta u Zagrebu , str 36.

Kern J, Petrovečki M (2009) Medicinska informatika. Zagreb: Medicinska naklada, str. 139-151.

LančićF (2009)Zdravstvena zaštita školske djece – školska medicina nekad i danas. Medicus18(2): 237–241

Priručnik za nastavnike i stručne suradnike u srednjoj školi. Zdravstveni odgoj (2013) Agencija za odgoj i obrazovanje

Pravilnik o sestrinskoj dokumentaciji u bolničkim zdravstvenim ustanovama. Narodne novine79/11.

RosićV. Domska pedagogija. Zadar: Naklada d.o.o.,2007.

StilinE (2005)Stilovi radai kompetencije odgajatelja u učeničkom domu. Rijeka: Adamić

Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi. Narodne novine br. 87/08, 86/09, 92/10, 105/10 – ispravak, 90/11, 16/12, 86/12 i 94/13)

Zakon o sestrinstvu. Narodne novine broj 121/03, 117/08, 57/11

Zakon o zdravstvenoj zaštiti. Narodne novine broj 150/08, 71/10, 139/10, 22/1184/11,154/11, 12/12,35/12, 70/12, 144/12, 82/13, 159/13, 22/14 , 154/14

Zakon o obveznom zdravstvenom osiguranju Narodne novine broj 80/13, 137/13

8.ŽIVOTOPIS

Osobni podatci:

Ime i prezime: Slobodanka Subotić

Datum i mjesto rođenja: 22.08.1979,Bjelovar, Hrvatska

Adresa prebivališta: Vijenac 50, Purićani,43000 Bjelovar

E-mail adresa: spozezanac@yahoo.com

Obrazovanje:

Medicinska škola Bjelovar,smjer medicinska sestra,1993-1997.

Visoka tehnička škola Bjelovar, Stručni studij sestrinstva, izvanredni student, 2010 -2013.

Medicinski fakultet Zagreb, Sveučilišni diplomski studij sestrinstva, redovni student, 2014 - 2016.

Zaposlenje:

Dom učenika srednjih škola Bjelovar, od 2008. do danas

Stručno djelovanje i usavršavanje:

Prvovedba zdravstveno – preventivnih programa Crvenog križa Bjelovar ,u srednjim školama u Bjelovaru u od 2013 godine.

Usavršavanje na stručnim skupovima Agencije za odgoj i obrazovanje vezanih za prevenciju 2009.,2010.,2012.,2013. i 2014.

9. ZAHVALA

Zahvaljujem se mentorici prof. dr. sc. Jadranki Božikov na podršci tijekom izrade diplomskog rada.

Zahvaljujem svojoj obitelji na strpljenju i podršci bez koje ne bih mogla uspješno završiti ovaj studij.

Veliko hvala na podršci i potpori kolegama i kolegicama Doma učenika srednjih škola Bjelovar.

PRILOZI

Prilog 1. Upitnik za upis učenika u učenički dom

Dragi roditelji!

Upitnik je namijenjen kako bismo prikupili informacije o zdravstvenom stanju Vašeg djeteta radi pružanja kvalitetne skrbi u vrijeme smještaja učenika/učenice u Domu.

Molimo Vas da iskreno odgovarate na pitanja što je i vama i nama u interesu, a navedeni podaci će se koristiti isključivo samo radi pružanja skrbi vašem djetetu.

1. Boluje li učenik/ca od alergije ? (zaokružite)

DA NE

2. Ukoliko ste na predhodno pitanje odgovorili DA, molimo Vas upišite na crtu što:

LIJEKOVE_____

HRANU_____

PRAŠINU_____

TRAVE_____

UBODE INSEKATA_____

DEZINFEKCIJSKA SREDSTVA_____

OSTALO_____

3. Boluje li učenik/ca od kronične bolesti ?

DA, koje?_____ NE

4. Boluje li Vaše dijete od nekih navedenih bolesti/poremećaja (zaokružite)

1. ASTMA 7.CELIJAKIJA

2. ŠEĆERNA BOLEST 8. GLAVOBOLJA (MIGRENA)

3. BULIMIJA 9.BOLESTI ŠTITNJAČE_____

4.ANOREKSIJA 10. BOLESTI KRALJEŽNICE_____

5. DEPRESIJA 11. EPILEPSIJE

6.ADHD 12.OSTALO _____

5. Koristi li učenik neku terapiju

DA NE

6. Ukoliko učenik/ca koristi terapiju molimo vas navedite :

a) trajno, koju?_____ način primjene_____

b) privremeno_____ način primjene_____

c) trenutno _____ način primjene_____

7. Ima li učenik/ca poteškoća sa vidom ?

DA, koje_____ NE

8. Ima li učenik/ca poteškoća sa sluhom

DA, koje_____ NE

9. Učenik-ca JE- NIJE doživio/jela fizičku traumu/povredu, nezgodu

Navedite kakvu i u kojoj godini života

_____
_____
_____
_____

10. Učenik /ca JE-NIJE doživio/jela psihičku traumu

Navesti kakvu i u kojoj godini života

_____
_____
_____
_____

11. Učenik/ca ima –nema slijedeće smetnje:

a) tikovi

b) često teže glavobolje

c) noćno mokrenje

d) grickanje noktiju

e) ostalo _____

12. San učenika-ce je ;

a) normalan miran b) lako se budi c) u snu govori, viče d) hoda u snu

13. Opći dojam o učeniku-ci

a) mršavost b)pretjerana debljina c) plačljivost

d) pretjerana živost e)stidljivost f)dobra snalažljivost i prilagodljivost

g) eventualni ostali dojmovi

_____

14. Ima li učenik emocionalnih poteškoća

DA, kojih?_____ NE

15. Je li do sada učenik bio na terapiji kod psihologa, logopeda, defektologa, psihijatra

DA NE

16. Ukoliko ste na prethodno pitanje odgovorili DA, ide li učenik i dalje nekom od navedenih stručnjaka.

DA, kojem_____ NE

17. Prehrambene navike Vašeg djeteta

a) redovito uzima obroke (doručak,ručak,večera)

b) preskače obroke

c) izbirljiv/a je u izboru hrane

d) neke posebnosti u ishrani (vegetarijanska prehrana,vegani ...isl.)

e) ostalo _____

18. Boluje li učenik od bolesti poremećakja prehrane ?(npr. Bulimija ,anporeksija,pretilost i sl.)

DA, koje? _____ NE

19. Ukoliko smatrate kako je još nešto potrebno napomenuti za zdravstvenu skrb Vašeg djetetamolimo vas da upišete na crtu:

_____
_____
_____
_____

20. Podaci o izabranom liječniku obiteljske medicine

IME I PREZIME_____

BROJ TELEFONA ORDINACIJE_____

21. Podaci o stomatologu

IME I PREZIME_____

BROJ TELEFONA ORDINACIJE_____

22. U hitnim slučajevima koga kontaktirati

a) majku

b) oca

c) skrbnika

d) udomitelja

e) nekog drugog, koga_____

Prilog 2. Dokumentacija zdravstvenog voditelja

LISTA BR.1 OSNOVNI PODACI O UČENIKU

<table>
<tr><td rowspan="2">Ime i prezime</td><td>Datum rođenja</td><td colspan="2">Oib</td><td>Adresa i broj telefona</td></tr>
<tr><td>Spol
M Ž</td><td>škola</td><td>zanimanje</td><td>Matični odgjatelj</td></tr>
<tr><td>Osoba za kontakt
Otac ☐
Majka ☐
Skrbnik ☐
Udomitelj ☐</td><td colspan="2">Ime i prezime</td><td colspan="2">Adresa i broj telefona</td></tr>
<tr><td colspan="3">Podaci o liječniku obiteljske medicine</td><td colspan="2">Adresa i broj telefona</td></tr>
<tr><td colspan="3">Podaci o stomatologu</td><td colspan="2">Adresa i broj telefona,</td></tr>
<tr><td>Alergije
DA NE</td><td colspan="4">lijekovi ☐ trave ☐ ubodI insekata☐
hrana ☐ pelud ☐ dezinfekcijska sredstva☐
prašina ☐ korove ☐ ostalo☐</td></tr>
<tr><td>Kronične bolesti
DA ☐ NE ☐</td><td colspan="4">Liječnička dijagnoza</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Terapija
DA ☐ NE☐</td><td>Naziv lijeka</td><td colspan="2">Način primjene</td><td>Doza</td></tr>
<tr><td></td><td colspan="2">Oralno☐
Parenteralno☐
Lokalno☐</td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="2">Prehrana</td><td>Dijeta
DA ☐ NE ☐</td><td colspan="3">bezglutenska☐
vegetarijanska ☐</td></tr>
<tr><td>Osobitosti</td><td colspan="3">Osobitosti</td></tr>
<tr><td>Apetit</td><td colspan="4">normalan ☐ povećan ☐ smanjen ☐</td></tr>
<tr><td>Prehrambene navike</td><td colspan="4">redovito uzima obroke ☐ preskače obroke ☐ izbirljivost u izboru hrane</td></tr>
<tr><td>Sluznica</td><td colspan="3">normalna ☐ suha ☐ naslage☐ oštećenja☐</td><td>Osobitosti i opis</td></tr>
<tr><td>Znojenje</td><td colspan="3">normalno ☐ povećano☐ smanjeno☐</td><td>Osobitosti i opis</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Perceptivne sposobnosti</td><td>Vid</td><td colspan="3">dobar ☐ oštećen ☐ naočale ☐ leće ☐</td></tr>
<tr><td>Sluh</td><td colspan="3">dobar ☐ oštećen ☐ slušni aparat DA ☐ NE ☐</td></tr>
<tr><td>Emocionalne poteškoće
DA ☐ NE ☐</td><td colspan="4">Upućen
Psihologu ☐Logopedu ☐Defektologu ☐Psihijatru ☐
Osobitosti;</td></tr>
<tr><td>Spavanje</td><td colspan="4">nesanica ☐ lako se budi☐ govori ,viče u snu ☐ hoda u snu ☐
Osobitosti;</td></tr>
</table>

Neurotske smetnje	trzanje ramenima☐ žmirkanje☐ grickanje noktiju☐ mokri u snu☐ Osobitosti;		
Menstrualni ciklus	normalan☐ redovit☐ neredovit☐ obilan☐ bolan☐		
	Osobitosti;		
Aktivnosti koje utječu na zdravlje	Pušenje DA☐ NE☐ Kom/dan	Alkohol DA☐ NE☐ svakodnevno ☐ vikendom ☐ jednom mjesečno ☐	Droge DA ☐ NE☐ Koje

FIZIKALNI PREGLED

Visina _____

Težina _____ ITM _____

Osobitosti;

Puls/min	Tjelesna temperatura	Krvni tlak: D.R _____ L.R _____

EDUKACIJA

Znanje o;	
Menstrualni ciklus	stečeno☐ nije stečeno ☐ djelomično stečeno☐
Kontracepcija	stečeno☐ nije stečeno ☐ djelomično stečeno☐
Spolno prenosive bolesti	stečeno☐ nije stečeno ☐ djelomično stečeno☐
Štetnosti alkohola	stečeno☐ nije stečeno ☐ djelomično stečeno☐
Štetnosti duhana	stečeno☐ nije stečeno ☐ djelomično stečeno☐
Štetnosti opojnih droga	stečeno☐ nije stečeno ☐ djelomično stečeno☐
Stresu	stečeno☐ nije stečeno ☐ djelomično stečeno☐
Pravilnoj prehrani	stečeno☐ nije stečeno ☐ djelomično stečeno☐
Osnovni postupci prve pomoći	stečeno☐ nije stečeno ☐ djelomično stečeno☐
Bolesti	stečeno☐ nije stečeno ☐ djelomično stečeno☐
Terapiji	stečeno☐ nije stečeno ☐ djelomično stečeno☐
Načinu života	stečeno☐ nije stečeno ☐ djelomično stečeno☐

OSOBITOSTI O UČENIKU

_____
_____
_____

TRAJNO PRAĆENJE STANJA UČENIKA (DECURSUS)

DATUM/SAT	IME I PREZIME	MATIČNI BROJ	SOBA	POTPIS .Z.V

PLAN ZDRAVSTVENE NJEGE

Ime i prezime:	Datum rođenja:	Soba :	Matični broj:

Sestrinska dijagnoza po prioritetu:	Cilj po prioritetu:

DATUM	SESTRINSKI POSTUPCI	EVALUACIJA

LISTA PROVEDENIH POSTUPAKA

Ime i prezime:_____ Matični broj:_____ Soba _____

Datum	Sat	Postupci	Potpis Z.V.

EVIDENCIJA ORDINIRANE I PRIMIJENJENE TERAPIJE

Ime i prezime _____ OIB _____Odgajatelj _____

Datum	Lijek - doza – način davanja	Zdravstveni voditelj	Sat	Potpis	Sat	Potpis	Sat	Potpis	Sat	Potpis	Sat	Potpis